

Sayı : 64272063- 610- 1465
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-54318)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) TBMM Başkanlığının 06.11.2014 tarihli ve KAN.KAR.BŞK.43452547-120.00.07-7/54318-201049 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 11.11.2014 tarihli ve 31853594-610-2-8777-4477 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımca cevaplandırılmasını tensip ettikleri, 7/54318 esas numaralı yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

Ek: Önerge Cevabı (3 Sayfa)

Dağıtım:

Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN M. SEZGİN TANRIKULU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/54318)**

Sorular 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7:

Bakanlar Kurulu'nun Resmi Gazetede yayınlanan kararlarına göre, Ankara, Bingöl, Kahramanmaraş, Osmaniye, Adıyaman, Van, Erzurum, Trabzon ve Artvin İllerinde kurulacak hidroelektrik santralleri ile İzmir, Çanakkale, Tekirdağ, Balıkesir ve Edirne İllerinde kurulacak rüzgâr enerjisi santralleri ve Kırşehir İlinde kurulacak doğalgaz kombine çevrim santralının yapımı amacıyla Maliye Bakanlığı tarafından 'acele kamulaştırma' yapılacaktır. Kamulaştırma kararları ile ilgili bilgilendirme yapılması önem arz etmektedir

Bu bağlamda;

- Ankara, Bingöl, Kahramanmaraş, Osmaniye, Adıyaman, Van, Erzurum, Trabzon ve Artvin İllerinde kurulacak hidroelektrik santralleri ile İzmir, Çanakkale, Tekirdağ, Balıkesir ve Edirne İllerinde kurulacak rüzgâr enerjisi santralleri ve Kırşehir İlinde kurulacak doğalgaz kombine çevrim santralının yapımı amacıyla 'acele kamulaştırma' kararı alınmasının sebebi nedir?
- 2009-2014 yılları arasında yapılan acele kamulaştırma sayısı kaçtır?
- Acele kamulaştırma hangi hallerde ne zaman yapılmaktadır?
- Acele kamulaştırmalar hükümetin plansızlığının, öngörüsüzlüğünün sonucu mudur?
- Ankara, Bingöl, Kahramanmaraş, Osmaniye, Adıyaman, Van, Erzurum, Trabzon ve Artvin İllerinde kurulacak hidroelektrik santralleri ile İzmir, Çanakkale, Tekirdağ, Balıkesir ve Edirne İllerinde kurulacak rüzgâr enerjisi santralleri ve Kırşehir İlinde kurulacak doğalgaz kombine çevrim santrallerinin ne zaman yapılması planlanmaktaydı?
- Ankara, Bingöl, Kahramanmaraş, Osmaniye, Adıyaman, Van, Erzurum, Trabzon ve Artvin İllerinde kurulacak hidroelektrik santralleri ile İzmir, Çanakkale, Tekirdağ, Balıkesir ve Edirne İllerinde kurulacak rüzgâr enerjisi santralleri ve Kırşehir İlinde kurulacak doğalgaz kombine çevrim santrallerinin acele kamulaştırma yapılması Türkiye'nin enerji sorununu çözmeye yeterli olacak mıdır?
- Türkiye'nin enerji açığı ne kadardır? Açığın kapanması için kaç santral yapılması planlanmaktadır?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7:

Enerji, ekonomik ve sosyal kalkınma için temel girdilerden birisi durumundadır. Enerjiye olan talep nüfus artışı, kentsel gelişim ve sanayileşmeye paralel olarak giderek artmaktadır. Ülkemizin artan enerji talebinin karşılanabilmesi için enerji yatırımlarının zamanında tamamlanarak enerji arz güvenliğinin sağlanması gerekmektedir.

Kamulaştırma işlemleri için yeterli ödenek temin edilmesi, kamu yararı kararının alınması ve onaylanması, kamulaştırma planı ve diğer belgelerin hazırlanması, kamulaştırma kararının alınması ve kamulaştırma şerhi verilmesi, satın alma usulünün denenmesi, satın alınan mümkün olmaması halinde kamulaştırma bedelinin mahkemece tespiti ve taşınmaz malın idare adına tescili aşamalarından oluşan normal kamulaştırma yönteminde, kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması uzun süre alabilmektedir.

Bazı durumlarda, enerji tesislerinin kurulabilmesi için gerekli olan taşınmaz mallar hakkında normal kamulaştırma yönteminin uygulanması, ülkemizin artan enerji talebinin karşılanabilmesi için yapılması gereken enerji yatırımlarının zamanında tamamlanamamasına neden olabilmektedir. Bu nedenlerle bazı taşınmaz mallar için acele kamulaştırma yöntemi uygulanmaktadır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun "Kamulaştırma şartları" başlıklı 3 üncü maddesinde; "İdareler, kanunlarla yapmak yükümlülüğünde buldukları kamu hizmetlerinin veya teşebbüslerinin yürütülmesi için gerekli olan taşınmaz malları, kaynakları ve irtifak haklarını;

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN M. SEZGİN TANRIKULU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/54318)

bedellerini nakden ve peşin olarak veya aşağıda belirtilen hallerde eşit taksitlerle ödemek suretiyle kamulaştırma yapabilirler. Bakanlar Kurulunca kabul olunan, büyük enerji ve sulama projeleri ile iskân projelerinin gerçekleştirilmesi, yeni ormanların yetiştirilmesi, kıyıların korunması ve turizm amacıyla yapılacak kamulaştırmalarda, bir gerçek veya özel hukuk tüzelkişisine ödenecek kamulaştırma bedelinin o yıl Genel Bütçe Kanununda gösterilen miktarı, nakden ve peşin olarak ödenir. Bu miktar, kamulaştırma bedelinin altıda birinden az olamaz. Bu miktarın üstünde olan kamulaştırma bedelleri, peşin ödeme miktarından az olmamak ve en fazla beş yıl içinde faiziyle birlikte ödenmek üzere eşit taksitlere bağlanır. Taksitlere, peşin ödeme gününü takip eden günden itibaren, Devlet borçları için öngörülen en yüksek faiz haddi uygulanır. Kamulaştırılan topraktan, o toprağı doğrudan doğruya işleyen küçük çiftçiye ait olanların bedeli, her halde peşin ödenir.(Ek : 24/4/2001 - 4650/1 md.) İdarelerce yeterli ödenek temin edilmeden kamulaştırma işlemlerine başlanılamaz.”denilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının “Kamulaştırma” başlıklı 46 ncı maddesinde ise; “Devlet ve kamu tüzel kişileri; kamu yararının gerektirdiği hallerde, gerçek karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını, kanunla gösterilen esas ve usullere göre, kamulaştırmaya ve bunlar üzerinde idarî irtifaklar kurmaya yetkilidir. Kamulaştırma bedeli ile kesin hükme bağlanan artırım bedeli nakden ve peşin olarak ödenir. Ancak, tarım reformunun uygulanması, büyük enerji ve sulama projeleri ile iskân projelerinin gerçekleştirilmesi, yeni ormanların yetiştirilmesi, kıyıların korunması ve turizm amacıyla kamulaştırılan toprakların bedellerinin ödenme şekli kanunla gösterilir. Kanunun taksitle ödemeyi öngörebileceği bu hallerde, taksitlendirme süresi beş yılı aşamaz; bu takdirde taksitler eşit olarak ödenir. Kamulaştırılan topraktan, o toprağı doğrudan doğruya işleyen küçük çiftçiye ait olanlarının bedeli, her halde peşin ödenir. İkinci fıkrada öngörülen taksitlendirmelerde ve herhangi bir sebeple ödenmemiş kamulaştırma bedellerinde kamu alacakları için öngörülen en yüksek faiz uygulanır.” denilmektedir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27 nci maddesinde, **aceleliğine Bakanlar Kurulunca karar alınacak hallerde** acele kamulaştırma yapılabileceği düzenlenmiştir. Enerji yatırımlarının bir an önce gerçekleştirilebilmesi amacıyla elektrik, doğal gaz ve petrol piyasalarındaki faaliyetlerin gerektirdiği kamulaştırma işlemleri, **Bakanlar Kurulunca aceleliğine karar alınacak “HALLER”** kapsamında değerlendirildiği için söz konusu 30 Eylül 2004 tarihli ve 25599 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca Yapılacak Kamulaştırmalarda 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27 nci Maddesinin Uygulanması Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı” çıkarılmıştır.

Kamulaştırılacak taşınmaz malları belirleyen unsur Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun takdir yetkisine göre değil, tamamen projenin içeriğine göre belirlenmektedir. Bu nedenle, enerji yatırımlarının ülkemiz ekonomisine zamanında kazandırılabilmesi için acele kamulaştırma yapılması zorunluluğu bulunmaktadır.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nda yapılan değişiklikle 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu yürürlüğe girmiş olup; 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 19 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında; “Elektrik piyasasında üretim veya dağıtım faaliyetlerinde bulunan önlisans veya lisans sahibi özel hukuk tüzel kişilerinin, önlisans ve lisansa konu faaliyetleri için gerekli olan kişilerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlara ilişkin kamulaştırma talepleri Kurum tarafından değerlendirilir ve uygun görülmesi hâlinde Kurul tarafından kamu yararı kararı verilir. Söz konusu karar çerçevesinde gerekli kamulaştırma işlemleri 4/11/1983 tarihli ve 2942

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN M. SEZGİN TANRIKULU’NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/54318)**

sayılı Kamulaştırma Kanununda belirtilen esaslar dâhilinde üretim faaliyetlerinde bulunan önlisans veya lisans sahibi özel hukuk tüzel kişileri için Maliye Bakanlığı, dağıtım faaliyetlerinde bulunan lisans sahipleri için TEDAŞ tarafından yapılır. Bu durumda kamulaştırma bedelleri ile kamulaştırma işlemlerinin gerektirdiği diğer giderler kamulaştırma talebinde bulunan önlisans veya lisans sahibi tüzel kişi tarafından ödenir.” denildiğinden Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından elektrik piyasasında üretim veya dağıtım faaliyetleri ile ilgili Kamu Yararı Kararı alınmakta olup, kamulaştırma işlemleri ve acele kamulaştırma kararı 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununda belirtilen kurumlar tarafından yapılmaktadır.